

[Skriv her]

Miljøtilladelse til stutteri samt kvæghold på Limbækvej 3, 6300 Gråsten

Meddelt d. 08-09-2026

§ 16 b med BAT

Lovbekendtgørelse nr.
1065 af 21. august 2025
om husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Meddelt af Miljø

Sønderborg Kommune

Indhold

Datablad.....	3
Baggrund og læsevejledning	4
DEL 1- AFGØRELSE	5
1) Kommunens afgørelse.....	5
2) Baggrund for afgørelse	8
3) Lovgrundlag	8
4) Udnyttelsesfrist	9
5) Retsbeskyttelse	9
6) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36.....	10
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE	15
7) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), § 25 15	
8) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, § 26 og § 27 samt påvirkning af bilag IV- arter	15
9) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse, § 34 stk. 1 (pkt. 1-4), stk. 2 og stk. 3 ...	16
10) Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed.....	20
11) Indretning og drift.....	20
12) Fastsættelse af vilkår jf. § 36 (pkt 1-6).....	22
13) Samlet vurdering.....	23
14) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	24
15) Kommunens bilag	25
DEL 3 - MILJØANSØGNING	26

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	38586920	Konsulent Cvr	30869052
Husdyrbrugets navn	Solkærgaard I/S	Konsulent virksomhedsnavn	Velas I/S
Beliggenhedsadresse	Limbækvej 3	Konsulentnavn	Emma Stensgaard Lindevang
Postnummer	6300	Konsulentadresse	Trigevej 20
By	Gråsten	Konsulentpostnummer	8382
Ansøger		Konsulentby	Hinnerup
Ansøgers navn	Jacob Hougaard	Konsulenttelefon	25195521
Ansøgeradresse	Limbækvej 3	Konsulent-email	emmj@velas.dk
Ansøgerpostnummer	6300	Ejendom	
Ansøgerby	Gråsten	Ejendomsnummer	8993904
Ansøgertelefon	20815384	CHR numre	48280
Ansøger-email	solkaergaard@gmail.com	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 186 - Ladegård, Kværs	
		Matrikel: 19a - Kværs Ejerslav, Kværs	
		Matrikel: 541a - Kværs Ejerslav, Kværs	
Biaktivitet		Ingen	
Tilladelsen er udarbejdet af: Sønderborg Kommune Miljø Teknik, Miljø & Bæredygtighed Rådhusvej 10 6400 Sønderborg		Sagsbehandler: Torben Kobberø Sag nr.: 25/8907 KS: ANTN	

Baggrund og læsevejledning

Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøansøgningen. Vurderingerne af miljøansøgningen er et resultat af en stjernehøring af kommunens relevante afdelinger samt dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen. Materialet danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen er opdelt i del 1, del 2 og del 3.

Del 1 - Kommunens afgørelse er rammerne for den godkendte produktion beskrevet, baggrund for afgørelsen, og vilkår der er stillet for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Del 2 er Kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelse og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering. Del 2 indeholder også oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed.

Kommunens vurderinger tager afsæt i den indsendte miljøansøgning og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

Del 3 er en miljøansøgning, som er indsendt af ansøgers konsulent.

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Limbækvej 3, matrikel 19a, Kværs ejerlav, Kværs til udvidelse af husdyrbrug og opførelse af driftsbygninger med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald til kvæg og heste	968	Naturlig ventilation	3 m	(#779670) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	590
				(#779669) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	20
				(#779667) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse	0	45
				(#779666) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	230
Læskur 1	60	Naturlig ventilation	3 m	(#782828) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	60
Læskur 2	24	Naturlig ventilation	3 m	(#782829) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	24
Sum						969

I alt 969 m²

De godkendte produktionsarealer i staldanlæggene kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Der godkendes følgende flexgrupper:

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Alle kvæg; Dybstrøelse	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
	Heste. Dybstrøelse
	Får og geder. Dybstrøelse

Der godkendes følgende gødningsopbevaringsareal:

Møddingsplads: 75 m² gødningsopbevaringsareal til fast husdyrgødning.

Der godkendes følgende godkendelsespligtige driftsbygninger eller anlæg:

- Nyt ridehus nordvest, og i forlængelse af stald til heste og kvæg. Ridehuset ønskes etableret med en udvendig størrelse på 22 x 42 m., og indrettes med en B-bane (20 x 40 m.). Ridehusets udvendige mål er større end banemålet, da der skal være plads til indvendig barriere. Der bliver ikke lagt kunststofmateriale i ridehuset.
- Round pen (gammel gyllebeholder) vest for eksisterende bygningsmasse til motionering og tilridning af heste. Den har en radius på 7,5 m. Der skal ikke fjernes sider, men blot laves en åbning med låge, så man kan komme ind og ud med heste. Man ønsker at overdække den, så den kan bruges i al slag vejr. Der bliver ikke lagt kunststofmateriale på banen.

Andre, anlæg, m.v.

- Vognport (5 x 12 m) i alt 60 m². Til opbevaring af maskiner og vogne.
- Halvtag (4 x 11 m) i alt 44 m². Halvtaget indrettes med undersøgelsesboks til dyrlæge tjek og inseminering. Undersøgelsesboksen rengøres efter brug, og der er kun kortvarigt ophold af heste i undersøgelsesboksen, og derfor er dette areal ikke medregnet som produktionsareal.

Figur 1. Oversigtskort over produktionsarealer (rød) og gødningsopbevaringsanlæg (blå) og driftsanlæg (gul)

1.1. Dispensation

Der søges om dispensation til følgende afstandskrav:

15 meter til bolig på samme ejendom

Der sker ingen udvidelse af produktionsarealerne indenfor 15 meter fra ejendommens beboelse. Alle produktionsarealerne er eksisterende og lovligt etableret, og kræver derfor ingen dispensation.

30 meter til skel for læskur nr. 2

Læskur nr. 2 placeres 21 meter fra skel mod nord. Placeringen er for at sikre en hensigtsmæssige intern transportvej nord for stalden. Det nordlige skel er ind til nabomark med landbrugsproduktion. Sønderborg kommune meddeler dispensation til den ansøgte placering af læskur nr. 2. Sønderborg kommune lægger i sin afgørelse særligt vægt på, at markdriften på nabomatriklen ikke bliver påvirket negativt af læskurets placering og drift.

25 meter til levnedsmiddelvirksomhed

Ansøger oplyser at de på ejendommen har en gårdbutik, som er indrettet i den sydlige ende af den bygning hvor der opstaldes heste og kvæg. Butikken er adskilt fra stalden med den lukket væg. Sønderborg kommune meddeler dispensation til afstandskravet. Sønderborg kommune lægger i sin afgørelse vægt på, at gårdbutikken er kontrolleret af

fødevarermyndighederne, som sikrer fødevarer sikkerheden, er overholdt. Desuden sker der ingen udvidelse af de eksisterende produktionsarealer indenfor 25 meter fra gårdbutikken.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune har den 02-05-2025 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Limbækvej 3, 6300 Gråsten. Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de gældende regler. Derudover søges der om etablering af 2 læskure på hhv. 60 og 24 m² og en møddingsplads på 75 m², samt etablering af en ridehal på 924 m² og en enen vognport samt et halvtag til en undersøgelsesboks.

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelsen - med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget - sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 249955 version 2 og miljøansøgningen i del 3. I bilag 1 og del 2 ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

Sønderborg Kommune og konsulenten på ansøgningen har haft en dialog omkring ansøgningen, hvilket har resulteret i en justering af produktionsarealet, samt ammoniakberegning til § 3 sø syd for staldanlægget så merdepositionen blev reduceret til 1,0 kg/ha/år. Sønderborg kommune har foretaget besigtigelse af § 3 søen og græsarealet syd for ejendommen, i forbindelse med udarbejdelse af miljøtilladelsen. Sønderborg kommune har ikke haft yderligere bemærkninger til beskrivelserne i miljøansøgningen.

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i *bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.* (husdyrbrugloven) med tilhørende *bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 750 kg NH₃/år og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b. Husdyrbruget er ikke godkendelsespligtigt og Sønderborg Kommune er tilsynsmyndighed.

4) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor evt. søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

6) Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning.

Torben Kobberø
Miljø
Sønderborg Kommune

7) Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 249955 vers. 2.
- 2) Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være ejer og medarbejderne bekendt

Produktionsareal

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald til kvæg og heste	968	Naturlig ventilation	3 m	(#779670) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	590
				(#779669) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	20
				(#779667) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse	0	45
				(#779666) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	230
Læskur 1	60	Naturlig ventilation	3 m	(#782828) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	60
Læskur 2	24	Naturlig ventilation	3 m	(#782829) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	24
Sum						969

- 4) Ny ridehal skal etableres som vist på figur A. De udvendige mål kan max. Være 22 x 42 meter. Ydervæg udføres i hvide stålplader og markering af antracit farvet trempel som den eksisterende mod syd.
- 5) Læskure, halvtag og vognport skal udføres i trækonstruktioner, og skal indrettes med de mål der er angivet i tabel B

Tabel B Godkendte dimensioner af småbyggeri

Bygning	længde (m)	Brede (m)
Læskur 1	5	12
Læskur 2	4	6
Vognport	5	12
Overdækning	4	11

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

- 6) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Håndtering af husdyrgødning

- 7) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 8) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 9) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 10) Senest hvert 6. år efter tilladelsen er taget i brug skal ejer kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 11) Ejendommen og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 12) Bidraget fra landbruget med adressen Limbækvej 3, 6300 Gråsten til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)

Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 13) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 14) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 15) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre levemuligheder for rotter.
- 16) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 17) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Olie og diesel

- 18) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 19) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis de sker udslip.

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE

8) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. I det digitale ansøgningsskema (nr.249955) fra husdyrgodkendelse.dk ses at det samlede BAT krav er på 844 kg N pr. år, og den faktiske ammoniakemission fra husdyrbruget er på 844 kg N pr. år. Der er ikke behov for anvendelse af miljøteknologi på ejendommen, da BAT kravet er overholdt med det ansøgte. Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission.

9) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af naturbesigtigelse 18. maj 2026 samt beskrivelserne og vurderingerne i miljøansøgningens afsnit B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Sønderborg kommunes naturafdeling har den 18. maj 2026 besigtiget den registrerede § 3 sø syd for ejendommen. Søen fremstod næringsrig og der blev registreret gul iris, lodden dueurt, gråpil, svømmende vandaks, manna søgræs, lysesiv og liden andemad i søen. Den indeholder ingen næringsfølsom botanik og derfor vurderes det at den vil kunne tåle en beskeden merdeposition på 1,2 kg N/ha/år uden at ændre tilstand.

Ansøger har tilpasset antal m² produktionsareal således at merdepositionen til søen reduceres til 1 kg N/ha/år

Græsarealet syd for ejendommen blev også besigtiget, med henblik på at vurdere om arealet var et § 3 beskyttet overdrev. Græsarealet har store terrænforskelle og er heste- eller kvæg afgræsset. Botanikken bærer præg af gødskning og dyrkede græsser som alm. rajgræs uden ret stor andel af blomsterplanter. Græsarealet vurderes på den baggrund ikke at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og der er således ingen krav til deposition hertil.

10) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

10.1. Landskabelige værdier

Planmæssige forhold

Ejendommen er registreret som landbrugsejendom, og ansøger har fremlagt dokumentation for den erhvervsmæssige stuttedrift. På baggrund heraf vurderes ridehallen at være en nødvendig del af den samlede stuttedvirksomhed.

Ejendommen er omfattet af følgende udpegninger i Kommuneplan 2023-2035:

- Økologiske forbindelseslinjer
- Bevaringsværdige landskaber
- Geologiske interesser
- Særligt værdifuldt landbrugsområde

Placeringen af ridehallen i forlængelse af den eksisterende bygningsmasse understøtter kommuneplanens retningslinjer for landbrugserhvervet, idet bygningen indgår som en integreret del af den erhvervsmæssige drift. En samlet bygningsstruktur fremmer en kompakt disponering, på grund af den samlede bygningsmasse, hvilket reducerer landskabelig fragmentering og minimerer den visuelle påvirkning i det åbne land.

Landskabshensyn

Ejendommen ligger inden for landskabskarakterområde 8 – Kværs Bakke- og Hedelandskab, som er et dødislandskab, hvor landskabet er præget af kontraster, der er dannet af forskellige geologiske strukturer og kulturbestemte mønstre.

Ejendommen ligger i det småbakkede terræn Kværs Bakker, som desuden er kendetegnet ved åbne landskaber med spredt bebyggelse. Ved at placere ridehallen nord for og i tilknytning til den eksisterende bebyggelse undgås spredt nybyggeri, hvilket er i overensstemmelse med hensynet til landskabets karakter og bevaringsværdige træk. Den samlede bygningsgruppe fremstår som en naturlig del af den eksisterende landbrugsejendom, hvor der ikke er nogen blotlagte geologiske profiler og projektet vurderes derfor til ikke at medføre væsentlige negative visuelle eller geologiske påvirkninger af området.

Ejendommen ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Ejendommens landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøansøgningens afsnit B.4.

Sønderborg Kommune vurderer at etablering af ridehal og 2 læskure i tilknytning til de eksisterende bygninger, ikke vil påvirke kulturarv eller landskabet negativt.

Støder man på arkæologiske levn under anlægsarbejdet, skal Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev, Dalgade 7, 6100 Haderslev på T 65370801 eller E planer@msj.dk straks tilkaldes, og arbejdet indstilles i det omfang det berører fortidsmindet. Jævnfør museumslovens § 27.

10.2. Natur og bilag IV –arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10.3. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen, at den ansøgte ændring i eksisterende stalde ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

10.4. Øvrige emissioner og gener

Lugt for omboende

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, miljøansøgningens afsnit B.6, viser at alle geneafstande er overholdt. Beregningerne viser at der ikke er nogen nabobeboelse indenfor lugtgene afstanden på 195 meter.

Lys

Det vurderes ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at belysning ikke kan påvirke nærmeste naboer væsentligt, pga. placering af lyskilder væk fra nabobeboelsen og afstanden til naboerne på mindst 250 meter.

Støv

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit 2.7.3, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet der fodres manuelt med hø og wrapballer og kraftfoder.

Støj

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit 2.7.1, at der praktiseres BAT på støjgener ved at lade de mest støjende aktiviteter begrænses i specifikke tidsrum samt støjende aktiviteter planlægges i forhold til omgivelserne.

Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer ud fra afsnit B.8 i miljøansøgningen, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at pladsen er etableret ved round pen og afskærmning af denne. Døde dyr overdækkes presenning og afhentes inden for 24 timer af DAKA.

Skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag under punkt B.7 i miljøansøgningen vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

Transporter

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. Herudover er der kørsel med personbiler. Der sker ingen markdrift fra ejendommen, og transport af dybstrøelse foretages af vognmand en gang hver 3. uge. Transport af strøelse og foder sker med traktor og vogn.

Antallet af transporter er uændret se tabel 1 nedenfor. Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at transporter ikke vil have negativ indflydelse på omgivelserne.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt drift
Lastbil		
Levering af kraftfoder	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Transporter med dybstrøelse	Hver 3. uge	Hver 3. uge
DAKA	1-2 x årligt	1-2 gange årligt
Brændstof, olie, mm	4 x om året	4 x om året
Handelsvarer	2 x om mdr.	2 x om mdr.
Traktor		
Wrap/hø	4-5 x årligt	4-5 gange årligt
Strøelse	2 x årligt	2 x årligt
Personbiler		
Dyrelæge/kredsdyrelæge	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Beslagsmed	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Rådgiver	1 x årligt	1 x årligt

Tabel 1: Oversigt over årlige transporter i forbindelse med stutieriet

Samlet vurdering

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af den store afstand til nabobeboelser, og de beskrevne tiltag for begrænsningen af gener og emissioner, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omgivelserne.

10.5. Etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre driftssituationer. Tabel 2 viser den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt, og meremissionen der kommer fra husdyrbruget i forhold til 8 års driften og nudriften.

Samlet emission: 844,1 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 664,4 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 664,4 (kg NH ₃ -N/år)
--	--	--

Tabel 2. Ammoniakemission i de 3 drifter (udklip fra husdyrgodkendelse.dk)

8 års drift og nudrift

For 8 år var der vinteropstaldning af ammekvæg på 55 m² produktionsareal og vinteropstaldning af heste på 230 m² produktionsareal. I alt et produktionsareal på 285 m². Nudrift er den samme.

Ansøgt drift

I ansøgt drift indrettes det eksisterende staldanlæg med dybstrøelsesbokse til heste, undtagen 45 m² produktionsareal med spaltegulv, som anvendes til ammekvæg over 6. mdr. Det samlede produktionsareal udvides fra i det eksisterende anlæg fra 285 til 885 m². I ansøgt drift etableres endvidere 84 m² produktionsareal i læskure, så det samlede produktionsareal bliver på 969 m²

11) Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af miljøansøgningens afsnit B.2, og den fremsendte redegørelse for stutteriets drift, at miljøtilladelse til det ansøgte stutteri, anses at være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen.

12) Indretning og drift

12.1. Anvendelse af BAT

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (hvis nybyggeri) og dyrevelfærd.

Ejendommens BAT-redegørelse kan ses i miljøansøgningens afsnit B.9.

Kommunens vurdering

Det fremgår af miljøansøgningen og det indsendte ansøgningsskema, at de gældende BAT krav er overholdt. Se også afsnit 8 i denne afgørelses del 1.

12.2. Udnyttelse af energi- og råvareforbruget

Af miljøansøgningens afsnit B.8 fremgår ejendommens forbrug af råvarer.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at det angivne forbrug af råvarer svarer til en ejendom med den angivne produktion og driftsform.

12.3. Håndtering af affald

Typer af affald er beskrevet i miljøansøgningens afsnit B.8.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Sønderborg Kommune har indført en obligatorisk henteordning for virksomheders farlige affald (Sonfor-Kemi). Det er muligt at benytte en privat indsamlingsordning for farligt affald, men virksomheder der vælger en privat løsning, skal søge om fritagelse fra den kommunale ordning på kommunens hjemmeside. Tilmelding til Sonfor-kemis ordning for husdyrbrug skal ske på www.sonfor.dk/serviceordning/

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metallaaffald
- Plastaaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentation kan være fra behandlingsanlægget.

Ovenstående findes i affaldsbekendtgørelsen.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter affaldsaktørbekendtgørelsen.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. affaldsbekendtgørelsen.

Du kan læse mere i affaldsaktørbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbrug kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie

- Pesticider
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Kommunens vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 bbb og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

13) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

13.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi

Der stilles vilkår til produktionsarealerne for at sikre, at produktionen foretages som beskrevet.

13.2. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler

Anvendes ikke

13.3. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Anvendes ikke.

13.4. Anvendelse af lugtreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Anvendes ikke.

13.5. Placering og udformning af ny bebyggelse (pkt. 5)

Ny ridehal og læskure, vognport og halvtag, skal placeres og udformes som beskrevet i miljøansøgningens afsnit B.1.

Der stilles vilkår til placering og udformning af bygninger og produktionsareal - vilkår 3,4 og 5

13.6. Beplantning om ny bebyggelse (pkt. 6)

Der opføres ikke bygninger uden tilknytning til de eksisterende bygninger, der stilles derfor ikke vilkår om beplantning.

13.7. Ressourceforbrug

Der stilles vilkår til ressourceforbrug – vilkår 6,9 og 10.

14) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

15) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

15.1. Partshøring

Der er ingen nabobeboelse inden for konsekvensområdet for lugt (195 m), men der bliver meddelt dispensation for af stand til naboskel mod nord. Derfor er den matrikulære nabo mod nord blevet partshørt.

Et resume og et link til udkast til miljøtilladelse blev den 21-08-2026 udsendt til høring hos den matrikulære naboer mod nord samt ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 14 dage frem til og med den 4. september 2026. Partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

15.2. Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den 8. september 2026.

15.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbrugloven.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller Mit-ID.

Klagen sendes gennem klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 06-10-2026.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

15.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbrugloven. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

16) Kommunens bilag

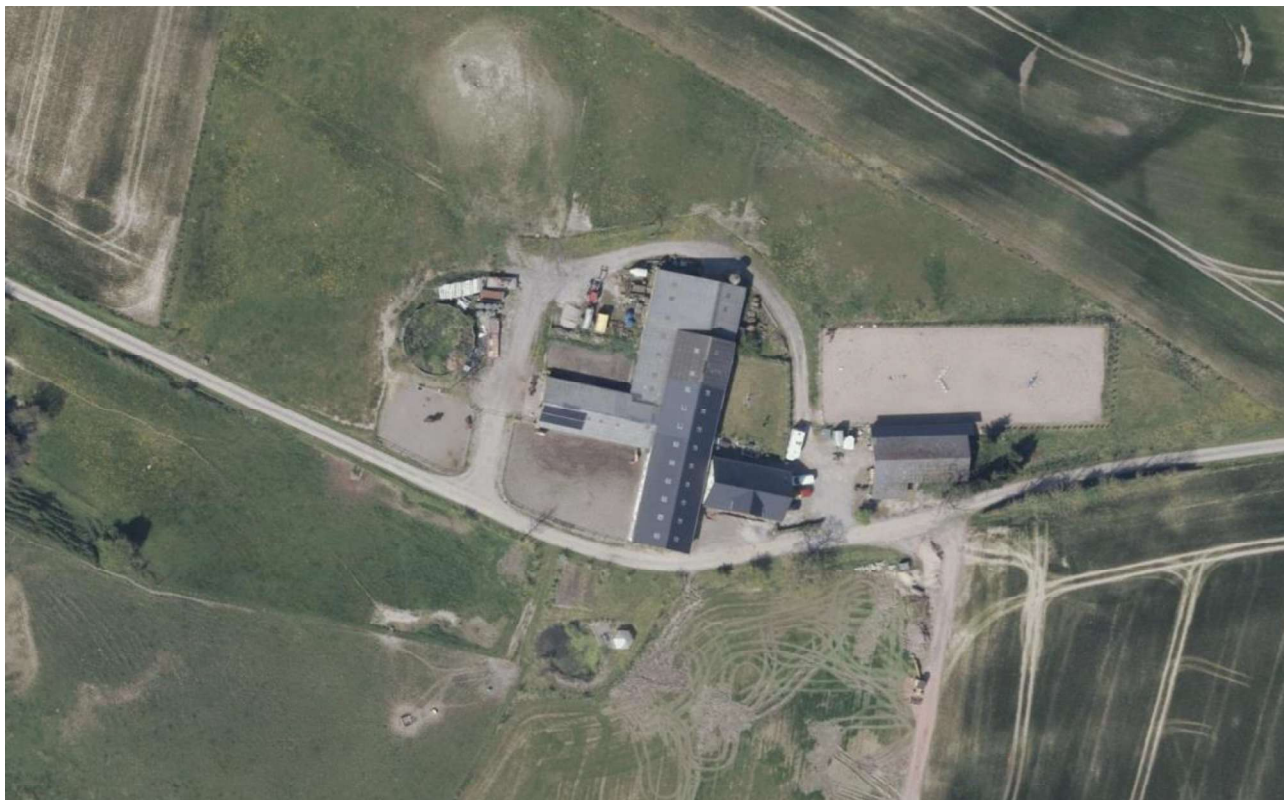
Bilag 1

Versionshistorik

2 (Ansøger)			▼
Staldbygninger			^
Ændrede			
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi	
Vinteropstaldning - EksisterelkkeA	False	True	
Vinteropstaldning 2 - EksisterelkkeA	False	True	
Vinteropstaldning 3 - EksisterelkkeA	False	True	
Produktionsarealer			
Ændrede			
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi	
Id: 779667 (stald: Stald til kvæg og heste) - Areal	35,00	45,00	
Id: 779670 (stald: Stald til kvæg og heste) - Areal	683,00	590,00	

DEL 3 - MILJØANSØGNING

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Emma Stensgaard Lindevang, Velas.

MILJØANSØGNING EFTER § 16B

Solkærgaard I/S

Limbækvej 3, 6300 Gråsten

Indsendt den 8. maj 2025

Udarbejdet af miljørådgiver Emma Stensgaard Lindevang

Indhold

A. Oplysninger om ansøger og ejerforhold	2
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	3
B.1 Indretning og drift	3
B. 2 Anlægsarbejde og bygningsmæssige ændringer	5
B. 3 Forbindelse til andre husdyrbrug	7
B. 4 Husdyrbrugets beliggenhed	7
B. 5 Ammoniak	9
B. 6 Lugt	9
B. 7 Øvrige emissioner	10
B. 8 Reststoffer	11
B. 9 BAT (for husdyrbrug med mere end 750 kg ammoniakemission)	14
B. 10 EVT. grænseoverskridende virkninger	14
C. Oplysninger om IE—husdyrbrug	14
D. Miljøkonsekvensrapport	14
Bilag	15
Bilag 1 – Oversigtskort	15

A. Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Ansøger og ejer	Jacob og Anette Hougaard Limbækvej 3, 6300 Gråsten solkaergaard@gmail.com , 2081 5384
Husdyrbrugets adresse	Limbækvej 3, 6300 Gråsten
CVR-nummer	38586920
CHR-nummer	48280
Kommune	Sønderborg
Ejendomsnummer	8993904
Matrikelnummer	19a – Kværs Ejerlav, Kværs
Biaktiviteter	Ingen
Produktionsmæssigt sammenhæng	Ingen
IT-skema	249955
Rådgiver	Velas I/S, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg CVR nr. 3089052 Junior miljørådgiver Emma Lindevang (jordbrugsteknolog m/ speciale i natur og miljø) emmj@velas.dk , 2519 5521
Ansøgning indsendt	Den 8. maj 2025

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der søges her om en §16b miljøtilladelse til husdyrbruget på Limbækvej 3, 6300 Gråsten. Husdyrbrugets 8 årsdrift tager udgangspunkt i en tidligere godkendelse til vinteropstaldning på 285 m², fordelt på 250 m² til Heste; Dybstrøelse, 20 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse og 35 m² til Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse fordelt på to staldafsnit.

I forbindelse med stuttedrift på ejendommen ønsker man at søge om mere produktionsareal i eksisterende bygninger med flexgruppen Alle kvæg, Heste Får og Geder; Dybstrøelse, tilladelse til opførelse af ridehus, møddingsplads, to nye læskure, round pen, vognport og overdækning.

Udover stuttedrift med avl af heste, har ansøger kødkvæg hvor kødet derfra sælges i gårdbutikken som også er på ejendommen.

Ejendommen er en landbrugsejendom med ca. 7,6 ha. Ejendommen drives fremadrettet som landbrug med heste (stuttedvirksomhed med minimum 5 avlshopper), opdræt af kvæg til afgræsning og kød samt gårdbutik.

Ansøger avler Dansk Varmblod og Fjordheste samt Angus kvæg.

Miljøteknisk beskrivelse

Ansøgningen overholder alle lovens afskæringskriterier for både lugt og ammoniak.

Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone er udpeget i husdyrgodkendelse.dk. derudover er punkterne for nærmeste kategori 1,2 og 3 natur fastsat og udpeget til brug for naturberegningerne.

BAT-kravet er ligeledes overholdt da der er tale om en godkendelse af det eksisterende.

Samlet vurderes det ansøgte og driften af ejendommen fremadrettet at være forenelig med relevante miljømæssige hensyn til omgivelserne. Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige miljømæssige gener eller konsekvenser for omgivelserne, herunder vand- og jordmiljø samt beskyttet naturtyper i og udenfor natura 2000-områder.

Der er ikke tale om et IE-brug.

Rapporten indeholder en beskrivelse af ændringerne på husdyrbruget. Rapporten danner grundlag for kommunens afgørelse om miljøtilladelse for ejendommen.

B.1 Indretning og drift

Alle stalde og driftsbygninger er indtegnet i husdyrgodkendelse.dk. I det efterfølgende vil alle bygninger benævnes jf. navngivningen i husdyrgodkendelse. Der er ligeledes vedlagt oversigtskort (bilag 1).

For placering af stalde og driftsbygninger, se husdyrgodkendelse.dk og vedhæftet oversigtskort (bilag 1).

Stald til kvæg og heste, eksisterende – udvidet drift

Stalden til kvæg og heste er 968 m², og der søges om bruttoproduktionsareal fordelt på 683 m² til flexgruppen Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse som et nyt staldafsnit, samt Alle kvæg; Dybstrøelse på 20 m², Ammekøer, slagtekalve; spaltegulvbokse på 35 m² og Heste; Dybstrøelse på 230 m² i eksisterende staldafsnit.

Stalden er indrettet med bokse til heste og løsdriftsafsnit til kvæg, samt de 35 m² spaltegulvbokse til kvæg, som er fordelt på to afsnit. Derudover er der staldgang, opbevaring af foder, udstyr, halm/wrap/hø og vandspiltov.

Læskur 1, ny

Der søges om tilladelse til at etablere et nyt læskur vest for eksisterende bygningsmasse.

Læskur 1 søges med en størrelse på 12 x 5 m. svarende til 60 m², og der søges bruttoproduktionsareal på 60 m² til flexgruppen Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse. Læskuret vil blive opført i træmaterialer. Læskuret indrettes med dybstrøelse, der sørger for at der altid er tørt leje til dyrene. Læskuret tømmes 1-3 x om året, hvor dybstrøelsen køres til biogas eller afsættes via vognmand. Der etableres ikke fast bund og opsamlingsbeholder jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette medfører at der ikke må vandes og fodres inde i læskuret.

Læskur 2, ny

Der søges om tilladelse til at etablere et nyt læskur nord for eksisterende bygningsmasse.

Læskur 2 søges med en størrelse på 6 x 4 m. svarende til 24 m², og der søges bruttoproduktionsareal på 24 m² til flexgruppen Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse. Læskuret vil blive opført i træmaterialer. Læskuret indrettes med dybstrøelse, der sørger for at der altid er tørt leje til dyrene. Læskuret tømmes 1-3 x om året, hvor dybstrøelsen køres til biogas eller afsættes via vognmand. Der etableres ikke fast bund og opsamlingsbeholder jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette medfører at der ikke må vandes og fodres inde i læskuret.

Møddingsplads, ny

Der søges om tilladelse til at etablere en ny møddingsplads vest for eksisterende bygningsmasse.

På nuværende tidspunkt afsættes al dybstrøelse til biogas, hvor der ved udmugning opsættes en container som bliver leveret direkte til biogas efter udmugning. Der muges hver tredje 3. uge. Hvis der tages mindre, læs på trailer, køres disse også direkte til biogas. Derfor er der for nuværende ikke opbevaring af husdyrgødning på ejendommen.

Man ønsker at have mulighed for at etablere en møddingsplads, hvis man ønsker det på sigt. Derfor tages denne med, for at lave ansøgningen så fleksibel som mulig.

Den nye mødding ønskes etableret med et overfladeareal på 75 m², og med en gødningsandel på 75 m².

Møddingspladsen bliver opført efter kriterierne jf. gældende husdyrgødningsbekendtgørelse.

Ridehus, ny

Der søges om tilladelse til at etablere et nyt ridehus nordvest, og i forlængelse af stald til heste og kvæg.

Ridehuset ønskes etableret med en udvendig størrelse på 22 x 42 m., og indrettes med en B-bane (20 x 40 m.). Ridehusets udvendige mål er større end banemålet, da der skal være plads til indvendig barriere. En barriere fylder 90 cm. hele vejen rundt om banen, og hallen skal derfor være bredere og længere. En barriere er vigtig, da den sikrer at hverken heste eller ryttere kan komme til skade på hallens stålspar.

Der bliver ikke lagt kunststofmateriale i ridehuset. Ansøger ønsker at hallen skal have ovenlysvinduer. Ridehuset bygges så det matcher de øvrige bygninger på ejendommen (hvid, antracit, jordfarver).

Round Pen, ny

Den gamle gyllebeholder som står vest for eksisterende bygningsmasse, ønskes at blive taget i brug som round pen til motionering og tilridning af heste. Den har en radius på 7,5 m. Der skal ikke fjernes sider, men blot laves en åbning med låge, så man kan komme ind og ud med heste. Man ønsker at overdække den, så den kan bruges i al slag vej. Der bliver ikke lagt kunststofmateriale på banen.

Vognport, ny

Der søges om tilladelse til at opsætte en vognport til opbevaring af maskiner/vogne nordøst, og i forlængelse af stald til heste og kvæg.

Vognporten ønskes etableret i målene 5 x 12 m. og vil blive opført i træmaterialer.

Overdækning, ny

Der søges om tilladelse til at opsætte en overdækning/halvtag vest, og i forlængelse af stald til heste og kvæg.

Overdækningen ønskes etableret i målene 4 x 11 m. og vil blive opført i stål/træmaterialer.

Ridebane, eksisterende

Eksisterende ridebane på 20 x 60 m., anlagt med tilladelse. Der er lagt naturmateriale på ridebanen. Banen er indhegnet og der er ikke opsat lys.

Maskinhus/garage/værksted, eksisterende

Eksisterende maskinhus/garage/værksted som bruges til opbevaringer af diverse i forbindelse med driften af husdyrbruget.

B. 2 Anlægsarbejde og bygningsmæssige ændringer

I forbindelse med etablering af ridehuset skal der laves terrænregulering på +/- 1 m. Den nordlige ende af den valgte placering, ligger i kote 50,50 og den sydlige ende af den valgte placering ligger i kote 51,50. der skal terrænreguleres sådan at ridebanens bund ligger i kote 50,50.

Der er ikke registeret nogle V1 eller V2 jordforureninger på ejendommen.

Erhvervsmæssig nødvendighed

Ridehallen vurderes erhvervsmæssig nødvendig, da ansøger allerede har stuttedrift med, på nuværende tidspunkt, 10 avlshopper.

Typisk forsøges 7 avlshopper insemineret hvert år. Man sætter som udgangspunkt ikke alle 10 avlshopper i fol hvert år. Det skyldes at man ikke ønsker huller i hoppernes stævnedeltagelse, da hoppernes stævneresultater har en betydning for fremtidige afkoms salgpris.

Ansøger deltager i følskuer med føl samt kåringer med unge heste og avlshopper (dette gøres også før tilridning). De føl som ikke sælges, beholder ansøger på stuttedet til tilridning og trænes til konkurrencer inden salg. Nogle af føllene beholdes også, hvis ansøger selv ønsker at avle videre på dem.

For at kunne træne unghestene optimalt, med henblik på videre salg, er det nødvendigt at kunne træne dem året rundt, også i vinterhalvåret. Ved fremvisning af heste for potentielle købere, er det nødvendigt med ordentlige forhold for at kunne fremvise hestene optimalt, og opnå den bedst mulige pris for hesten.

På nuværende tidspunkt kører ansøger ud og låner ridehus andre steder, når det ikke er muligt at ride hjemme grundet vejret. Ved at bygge ridehuset giver man de unge heste bedre vilkår i deres tilridning, da man ikke skal til at transportere dem rundt for et ridehus. Derudover ved man aldrig hvad man kommer ud til, der hvor man låner. Derfor kan der opstå farlige situationer hvis der i forvejen er mange inde og ride i det ridehus man låner, da unge heste i tilridning kan blive bange for de mange heste som rider tæt og ikke tager hensyn.

Ved at opsætte læskurene, kan man tilbyde hestene mere foldtid. Det er godt for hestenes trivsel og opvækst, da man får stærke og glade heste.

Møddingen vurderes erhvervsmæssigt nødvendig for driften af stuttedet på ejendommen hvis det på sigt bliver nødvendigt at have opbevaringskapacitet på husdyrbruget, og ikke afsætter direkte til biogas.

Round pennen skal bruges til motionering og tilridning af heste. Ansøger tilrider selv de unge heste. Typisk gøres det omkring 2,5 – 3,5 år. Der er forskel på temperament hos de unge heste. Nogle kan være nervøse eller udadreagerende ved påbegyndelse af tilridning. Derfor kan det være en god ide at gøre det i en round pen, som er en stor cirkel uden hjørner. Hjørner kan gøre at hestene kan følge sig presset til at bryde igennem eller hoppe over. For at passe på bunden i ridehuset er det også en god ide at longere et andet sted. Ved etablering af overdækning betyder det at ansøger kan gøre brug af round pennen hele året rundt.

Vognporten kommer til at fungere som opbevaring af maskiner, trailere osv.

I forbindelse med avl af heste har Anette (ansøger) taget insemineringskursus, og kan derfor selv inseminere avlshopperne på husdyrbruget. Det er planen at undersøgelsesboksen, som ansøger bruger i forbindelse med inseminering og ved dyrelægetjek hvor hestene scannes for om de er drægtige, kan placeres under overdækningen som ønskes opsat i forlængelse af stalden mod vest. Der er tale om kortvarige ophold i forbindelse med dyrelæge og inseminering.

B. 3 Forbindelse til andre husdyrbrug

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

B. 4 Husdyrbrugets beliggenhed

Landskabeligt hensyn:

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 3,9 km. nordvest for Gråsten i Jylland.

Landskabet er præget af bakker med dyrkede marker, gårde og mindre ejendomme uden landbrugspligt samt spredte læhegn og mindre beplantede områder. Mod vest ligger landsbyen Kværs, og mod sydøst ligger et større skovområde samt Gråsten.

Placeringen af ridehuset, vognport, overdækning, round pen og læskure er valgt med henblik på hvad der gav bedst mening i forhold til afstandskrav, fremtidig drift af ejendommen samt indpasning i landskabet. De nye bygninger/tilbygninger tilpasses de eksisterende i forhold til materialer og farver, sådan at bygningsmassen fremstår harmonisk.

Kommuneplan fra Sønderborg kommune:

Af følgende skema fremgår det her om husdyrbruget ligger inde for nogle af disse udpegninger:

Planforhold/udpegning	Ja	Nej
Naturbeskyttelsesområder		X
Natura 2000 områder		X
Bevaringsværdige landskaber	X	
Større sammenhængende landskaber		X
Geologiske bevaringsværdier	X	
Økologiske forbindelseslinjer	X	
Værdifulde kulturmiljøer		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier		X
Fredede områder		X
Kystnærhedszonen		X
Lavbundsarealer		X
Skovrejsningsområder		X
Skovbyggelinje		X
Sø- og åbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Fortidsmindelinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X

Områder til store husdyrbrug		X
Særligt værdifulde landbrugsområder	X	
Følsomme indvindingsområder		X
Indvindingsoplande inden for OSD		X
Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse		X
BNBO		x

Det søgte vurderes ikke at være i strid med ovenstående kommunale udpegninger, da alt nyt etableres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Derfor vurderes det ikke at fremstår som ”mere” i det samlede landskabsbillede.

Fredninger:

Der er ingen fredninger eller beskyttede sten- og jorddiger ved det søgte.

Af følgende skema fremgår faste afstandskrav i henhold til Husdyrbruglovens §6, §7 og §8:

Nærmeste ...	Afstandskrav	Afstand	Beskrivelse
§ 6			
Byzone og sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	50 m.	1.255 m.	Læskur 1 – Lokalplan 704-2 med byzone
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentligt område med henblik på rekreative formål	50 m.	1.249 m.	Læskur 1 – Lokalplan 61-513
Nabobeboelse	50 m.	234 m.	Læskur 2 – Limbækvej 7
§ 7			
Kategori 1 natur	10 m.	705 m.	Stald til kvæg og heste – Bøg på muld SØ
Kategori 2 natur	10 m.	340 m.	Læskur 1 – Overdrev V
§ 8			
Vandforsyningsanlæg, ikke almen	25 m.	435 m.	Læskur 2
Vandforsyningsanlæg, almen	50 m.	2.918 m.	Læskur 1
Vandløb, sø eller dræn	15 m.	41 m.	Stald til kvæg og heste
Offentlig vej og privat fælles vej	15 m.	21 m.	Stald til kvæg og heste
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m.	0 m.	Stald til kvæg og heste
Beboelse på samme ejendom	15 m.	1 m.	Stald til kvæg og heste – se nedenstående dispensationsbeskrivelse
Naboskel	30 m.	21 m.	Læskur 2 – se nedenstående dispensationsbeskrivelse

Dispensation

Der søges om dispensation for afstandskravet til beboelse på samme ejendom på 15 m. Stalden til heste og kvæg overholder ikke afstandskrav med den søgte placering. Der er tale om en difference på 1 m.

Der er søges om dispensation for afstandskravet til naboskel på 30 m. Læskur 2 overholder ikke afstandskrav med den søgte placering. Der er tale om en difference på 9 m. Den søgte placering er valgt ud fra fremtidig drift på ejendommen.

Der søges om dispensation for afstandskrav til levnedsmiddelvirkksomhed på 25 m. Stalden til kvæg og heste, ligger i samme bygning som gårdbutikken, men er adskilt af væg.

B. 5 Ammoniak

Krav om ammoniakdeposition

Kategori 1 natur må maksimalt modtage 0,2-0,7 kg N/ha/år i totaldeposition alt efter hvor mange andre husdyrbrug der er i kumulation med.

Kategori 2 natur må maksimalt modtage 1,0 kg N/ha/år i totaldeposition.

Kategori 3 natur må maksimalt modtage 1,0 kg/ha/år i merdeposition medmindre kommunen vurderer at området ikke påvirkes negativt af en større merdeposition.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur "Bøg på muld Ø", ligger 705 m. øst for husdyrbruget. Naturtypen modtager i merdeposition 0,1 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur "Overdrev V", ligger 340 m. vest for husdyrbruget. Naturtypen modtager i merdeposition 0,2 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur "Overdrev", ligger 434 m. øst for husdyrbruget. Naturtypen modtager i merdeposition 0,3 kg N/ha/år.

Udpegninger og depositionsregninger kan ses i IT-ansøgningsskemaet.

B. 6 Lugt

I husdyrgodkendelse.dk er nærmeste nabo, samlet bebyggelse samt byzone udpeget i forbindelse med beregning af lugt. Alle lugtkriterier er overholdt.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Limbækvej 7.

Nærmeste samlet bebyggelses udløses af Bakketoft 12.

Nærmeste lokalplanlagte område udløses af lokalplan 61-513.

Nærmeste byzone findes ved Kværs Ejerslav, Kværs.

B. 7 Øvrige emissioner

Lys

Der er udendørs belysning på husdyrbruget. Lyset peger nedad og styres med sensor. Det vurderes at der, grundet husdyrbrugets beliggenhed, ikke vil være lysgener for evt. forbipasserende og omkringboende.

Se Bilag 1 – Oversigtskort for placering af udendørs belysning.

Støj

Af følgende skema fremgår driftsperioderne og placering af støjkloder på ejendommen:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Kompressor	Maskinhus	0,5 timer/dag
Udmugning	Stald	2 timer/hver 3. uge
Kornvalse	Stald	1 time/uge
Højtryksrensere	Ved bygninger indendørs/udendørs	1 time/uge
Aflæsning af foder	Silo nord for stalden	1 x om måneden
Transport til og fra ejendommen ved bl.a husdyrgødning, aflæsning af foder og ved ind- udlevering af dyr	Indkørsel	Ca. hver 3. uge
Intern kørsel med traktor/maskiner	Interne kørselsvej	Hver dag

Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt, og det ansøgte vurderes ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering.

Alt i alt vurderes det, at naboerne ikke vil blive udsat for væsentlige støjgener.

Støv

Forhold kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed. Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre ændringer i eventuelle støvgener.

Fluer og skadedyr

På ejendomme med heste og kvæg kan der forekomme skadedyr som f.eks. fluer og rotter mv. den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspild og rester fjernes. Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrlaboratorium. Hvis der fremover konstateres tilhold af rotter, kontaktes Sønderborg kommune.

Transport

Til husdyrbruget er der to indkørsler fra Limbækvej. Begge bruges i forbindelse med driften på husdyrbruget.

Af følgende skema fremgår de forventede transporter for nuværende drift og ansøgt drift:

Transporttype	Nudrift	Ansøgt drift
Lastbil		
Levering af kraftfoder	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Transporter med dybstrøelse	Hver 3. uge	Hver 3. uge
DAKA	1-2 x årligt	1-2 gange årligt
Brændstof, olie, mm	4 x om året	4 x om året
Handelsvarer	2 x om mdr.	2 x om mdr.
Traktor		
Wrap/hø	4-5 x årligt	4-5 gange årligt
Strøelse	2 x årligt	2 x årligt
Personbiler		
Dyrelæge/kredsdyrelæge	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Beslagsmed	1 x om mdr.	1 x om mdr.
Rådgiver	1 x årligt	1 x årligt

Antallet af transportere ændres ikke som følge af projektet.

Rystelser

Der er relativt stor afstand til naboer, derfor vurderes det at der ikke er risiko for væsentlige gener. Bedriften vil overholde grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt og internt miljø fra orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9, 1997 Tabel 1 og 2.

B. 8 Reststoffer

Der anvendes ikke stoffer, der fremgår af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 12/72/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, anvendes ikke uden forudgående tilladelse fra kommunen hvis de anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.

Døde dyr

Døde dyr lægges ved gyllebeholderen/round pen, dækkes med presenning og afhentes senest 1 døgn efter af DAKA.

Affald

Al affald bortskaffes efter Sønderborg kommunes affaldsregulativ.

Af følgende skema fremgår affaldstyper samt mængder tilknyttet husdyrholdet, samt opbevaring og bortskaffelse heraf:

	Mængde ansøgt (kg. El. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Restaffald	800 l container	Container på ejendommen	Afhentes hver 14. dag, tilmeldt kommunal ordning
Madaffald	20kg./år	Container på ejendommen	Afhentes hver 14. dag, tilmeldt kommunal ordning
Mad- og drikkekartoner	1 t/år	Container på ejendommen	Afhentes hver 14. dag, tilmeldt kommunal ordning
Metal	1 t/år	I maskinhus	Metal afhændes til skrothandler
Pap	50-100 kg./år	Container på ejendommen	Affald hentes af kommunen i fast rutine
Papir	50-100 kg./år	Container på ejendommen	Affald hentes af kommunen i fast rutine
Glas	50-100 kg./år	Container på ejendommen	Affald hentes af kommunen i fast rutine
Plast	50-100 kg./år	Container på ejendommen	Affald hentes af kommunen i fast rutine
Farligt affald			Afleveres til den kommunale affaldsordning for farligt affald
Lysstofrør og elsparepærer	Ca. 30 stk.	Samles i teknikrum	Egen transport til genbrugsplads
Spildolie	400 l	I maskinhus	Afhentes ifølge aftale med DLG
Spraydåser	Ca. 120 stk.	I kasse i depotrum	Egen transport til genbrugsplads
Forbrændingseget affald	20 kg/uge	Opbevares i container/trailer	Køres på genbrugspladsen
Jern	Minimalt, det er stort set kun fra hestesko og småreparationer af inventar og lignende	Container på ejendommen	Afhentes efter behov i kommunal ordning
Plast fra foder, wrapballer, mm	Plast fra ca. 300 wrapballer/år	Container på ejendommen	Afhentes efter behov i kommunal ordning

Medicinsk affald og kanyler			Afleveres til ordning for risikoaffald
-----------------------------	--	--	--

Affald opbevares og afhentes ifølge kommunale regler.

Fast affald:

Affaldscontainere tømmes hver 14. dag. Alt brændbart affald bliver fragtet væk i denne container. Glas, elektronisk udstyr, lysstofrør/sparepærer, samt jern og metal afleveres på genbrugsstation.

Affaldsforebyggelse og -håndtering, sker i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse: der er i forbindelse med indkøb fokus på affaldsmængden, f.eks. i forbindelse med arbejdstøj og rengøringsmidler.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug: der anvendes genbrugs paller og papirsække eller storsække til mineraler mm.
- 3) Genanvendelse: der lægges vægt på at redskaber og tøj kan rengøres og genanvendes i forbindelse med produktionen.
- 4) Anden nyttiggørelse: redskaber og andre indkøb til produktionen anvendes ikke andre steder.
- 5) Bortskaffelse: sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ.

Desuden håndteres affald som følger:

Affald skal opbevares og bortskaffes efter Kommunens regulativ for erhverv. Det indebærer følgende:

- Ejendommens dagrenovation og erhvervsaffald må ikke sammenblandes.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald.

Husholdningsaffald afhentes af dagrenovation.

Olie og kemikalier

Smøreolie og anden olie opbevares i mængder der svarer til det som skal bruges til at vedligeholde eksisterende maskiner. Det står i maskinhus.

Af følgende skema fremgår placering af opbevaring til brændstof, olie mv. tilknyttet til husdyrbruget:

	Størrelse	Placering	Underlag	Tankpistol
Diesel/olietank	1200 L.	Maskinhus	Fast uden afløb	Ja
Oplag af motorolie, smøreolie m.v.		I værksted i eksisterende bygning	På hylder og holdere. Der er tale om tønder med et indhold på mellem 25-200 l.	Der monteres pumpe/hældetud på dunkende

Energi og vandforbrug

Energiforbruget kommer fra brug af lys og elapparater.

I forbindelse med brug af ridehuset, efter det er bygget, skal der bruges strøm til lys når det er mørkt. Ansøger har også en minilæsser som kører på el. det forventes at den skal køre mere for at harve ridehusbunden. Derfor stiger elforbruget i forbindelse med det søgte.

Vandforbruget kommer fra vask af heste, drikkevand, vandspild, vask, rengøring af stalde/maskiner/udstyr o.a. I forbindelse med etablering af ridehuset, vil der også blive lavet vandingssystem. Derfor stiger vandforbruget i forbindelse med det søgte.

Af følgende skema fremgår forbruget i nudrift og forventet ansøgt drift, til husdyrbruget:

Type	Nudrift	Ansøgt drift (anslået)
El	10.000 kWh	12.000 kWh
Diesel – maskiner	4.000 L	4.000 L
Vand	250 m ³	325 m ³

Spildevand

Spildevand udgøres af vaskevand, som føres til fortank og afsættes til biogas (se placering på Bilag 1 – Oversigtskort).

Tagvand fra eksisterende bygninger afledes via dræn.

Tagvand og vand nye bygninger og befæstede arealer ledes via nedløb til diffus nedsivning.

B. 9 BAT (for husdyrbrug med mere end 750 kg ammoniakemission)

Efter miljøstyrelsens vejledning, er der foretaget beregninger af den bedste tilgængelige teknik – BAT for ammoniakemission i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Da den samlede ammoniakemission fra anlægget er 913 kg N. Det ansøgte overholder BAT.

B. 10 EVT. grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

C. Oplysninger om IE—husdyrbrug

Her er ikke tale om et IE-husdyrbrug.

D. Miljøkonsekvensrapport

Der udarbejdes ikke miljøkonsekvensrapport for ansøgninger efter §16b.

Bilag

Bilag 1 – Oversigtskort

